

УДК 005.591.6

Черноіванова Г. С.

Кандидат економічних наук,

докторант, доцент менеджменту та бізнесу

Харківського національного університету імені Семена Кузнеця

Chernoivanova A. S.

Candidate of Economic Science,

Doctoral, Associate Professor of «Management and Business» Department

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ

СКЛАДОВОЮ ПІДПРИЄМСТВА

**THEORETICAL ZASADI UPRAVLINNYA INNOVATSIINNOY STORAGE
FACILITIES**

Анотація. В роботі узагальнено теоретичні положення щодо сутності «управління», «інновація», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею»; уточнено визначення «управління », « інновація», « управління інноваціями », « інноваційна праця », «управління інноваційною працею»; визначено особливості формулювання функцій, принципів та підходів управління інноваційною складовою підприємства; встановлено взаємозв'язок сутності та категорій «управління», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею» в сучасних умовах; обґрунтовано інструментарію управління інноваційною складовою підприємства.

Ключові слова: підприємство, управління інноваціями, інновація, інноваційна праця, управління інноваційною складовою підприємства.

Вступ та постановка проблеми. Сучасна економіка України потребує активізації інноваційної діяльності на всіх економічних рівнях для підвищення конкурентоспроможності країни та її інтеграції в світову економічну систему. Об'єктивна необхідність посилення інноваційного характеру виробничої діяльності в період трансформаційних процесів обумовлює особливу значущість проблеми активізації інноваційної складової підприємства,

насиченості процесу управління, змісту інноваційної праці, її наповнення новими компонентами.

Разом з тим, існуюча складна ситуація у сфері інноваційної діяльності в Україні зумовлює необхідність застосування системного підходу до управління інноваційною складовою підприємства на засадах використання різноманітних організаційних та економічних важелів.

Теоретичні, методологічні та методичні аспекти управління інноваціями знайшли відображення в роботах багатьох вітчизняних та закордонних вчених: Милгрома П., Робертса Дж, Череп А. В., Олейнікової Л. Г., Черепа О. Г., Ткаченко О. В., Турила А. А., Єфремова О. С., Сорокі К. О., Покотілової В. І., Полянської А. С., Длігача А. О., Меркулова М. М., Поршнева А. Г., Румянцевої З. П., Саломатіна Н.А., Файоля А. та ін., однак єдиною точки зору щодо змісту цих економічних категорій досі немає.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В роботах Череп А. В., Олейнікової Л. Г., Черепа О. Г., Ткаченко О. В. в [1] досить ґрунтовано визначено зміст поняття « управління » та « управління інноваціями ». Деякі автори [2] пов'язують поняття «управління інноваціями» з організаційним контекстом. Ермошенко М.М., Ганущак – Єфіменко Л.М. [3] окрім наведеного нижче трактування даної дефініції пропонує пов'язують управління інноваціями з інноваційним аспектом. Такі автори як: Лазутін Г.Г., Покотилова В.І, Буренніков Ю.Ю., Поліщук Н.В., Ярмоленко В.О. [4,5] також вважають, що управління інноваціями – це управління інноваційними процесами. Однак, на нашу думку, це визначення звужує поняття управління інноваціями. Зокрема, автори нажаль, залишають поза увагою категорію «управління інноваційною працею».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Оскільки ми в дефініцію «інноваційна складова» включаємо саме як сполучення інновацій та інноваційної праці, то необхідно дати трактовку для цієї сфери категорійному інструментарію, уточнити взаємозв'язки між окремими категоріями та визначити єдину методологію управління нею.

Формування цілей статті. Тому метою дослідження встановлення взаємозв'язку між ключовими категорій « управління », « управління інноваціями » та « управління інноваційною працею» в сучасних умовах на основі систематизації взаємозв'язків та уточнення їх змісту.

Для досягнення поставленої мети дослідження визначено такі наукові завдання:

1) узагальнити теоретичні положення щодо сутності «управління», «інновація», «інноваційна праця», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею»;

2) уточнити сутність « управління » , «управління інноваціями», «інновація», «інноваційна праця» та «управління інноваційною працею»;

3) обґрунтувати інструментарію управління інноваційною складовою підприємства.

Виклад основного матеріалу. Оскільки в економічній літературі [1-28] відсутня чіткість у формулюванні категорій «управління», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею», то було узагальнено діючи підходи до « управління інноваціями» та «управління інноваційною працею». Що дозволило зробити такі висновки:

Теоретичний базис управління інноваційною складовою підприємства спирається на сучасне розуміння сутності управління інновацією як системи, в якій подано нові обґрунтування нових підходів, принципів та функцій управління. Ефективне управління підприємством на базі інноваційного підходу передбачає детальний перегляд існуючих визначень категорій «інновація», «управління», а також вироблення специфічних підходів, принципів та функцій управління. Для цього необхідно системно узагальнити формулювання понять «інновація», «управління підприємством», «управління інноваціями», проаналізувати загальноприйняті підходи, принципи та функції управління, виділити підходи, принципи та функції, які безпосередньо впливають на розвиток підприємства на основі інновацій та інноваційної праці. Управління підприємством на базі інноваційного характеру його розвитку

вимагає розуміння його особливостей, формування специфічних підходів, принципів та функцій.

Доцільно провести узагальнення сучасного розуміння сутності управління в сучасних економічних працях. Спочатку на основі поглибленого морфологічного аналізу можна зробити такі висновки.

Більшість авторів розглядають «управління» як процес. До них належить Череп А.В., Олейнікова Л.Г., Череп О.Г., Ткаченко О.В., Турецкий О.А., Меркулов М.М., Длігач А.О., Оболенський О.Ю., В.Г.Щорін, Милгром П., Роберт Дж., Єфремов О.С., Однака Єфремов О.К., Турецкий О.А. визначають управління також як діяльність. Длігач А.О., Меркулов М.М. також розуміють управління як діяльності. У Великому економічному словнику під редакцією Азриліана А.Н. управління розглядається управління «як керівництво, спрямування будь-якої діяльності» [6]. Схоже визначення подає Сорока К.О. яка визначає управління «як сферу людської діяльності, яка виникла в результаті розподілу праці для ...досягнення певних цілей» [7]. При цьому Сорока К.О. пропонує ще друге визначення: «управління – це спрямована координація та організація об'єкта управління» [7]. Покотилова В.І. розглядає управління як цілеспрямовану дію. Полянська А.С. визначає управління як систему управління ресурсами для досягнення визначених цілей. Тимцуник В.І., Ціпуринда В.С., Тарнавська Н. зазначили управління також як систему, але ця система на їх думку повинна бути заснована на інноваціях. Тільки Тарнавська Н. пов'язує цю систему з управлінськими інноваціями, а Тимцуник В.І., Ціпуринда В.С. з інноваційним підходом. У словнику – справочнику [8] словосполучення «система управління» замінено на « систему впливів». Філіпшин І.П. вважає [9], що «управління – це вибір та реалізація комплексу впливів». Інші автори [10,11] вважають під управлінням розуміють вплив суб'єкта на людей и економічні суб'єкти для досягнення поставлених цілей. До цієї групи вчених належать Поршнев А.Г., Загородній А.Г., Вознюк Г.Л.. В енциклопедичному словнику з управління організацією [7] позначено, що «управління – це вплив суб'єкта на все те, що він намагається підкорити своїй

волі, трансформувати, направити на досягнення поставленої цілі». Таким чином, варто зазначити, що перераховані вище автори розуміють під управлінням вплив. На відміну від них, Румянцева З.П., Саломатін Н.А., Хобта В.М., Лаврик У.В., Попова О.Ю., Шилова О.Ю. вказують, що управління є управлінською функцією.

Єфремов О.С. розглядає управління з трьох позицій: як особистий вид діяльності високоорганізованих систем, який забезпечує досягнення певної мети; як наукова категорія, в якій зафіксовано загальні поняття теоретичних та достатньо суттєві властивості існуючих в системі відносин; як процес, під час якого досягається виконання сукупності функцій управління.

Таким чином, узагальнюючи проведений морфологічний аналіз слід підкреслити, що поняття «управління» визначають: як процес, діяльність, систему управління, управлінську функцію, вплив, науку, сукупність навичок, умінь та ін. Таким чином, визначення управління будується у відповідності до мети кожного дослідника. Можна виявити наступні підходи до формулювання дефініції «управління» на основі у результаті проведеного морфологічного аналізу: більш за все дослідники використовують при визначенні поняття «управління» ключове слово – процес (25,8% з аналізованих понять). Такі ключові слова – як вплив та діяльність використовуються однаково в процентному співвідношенні (9,7%). Ключове слово «діяльність» також використовується при трактуванні сутності «управління» в іншому контексті (наприклад: вид діяльності, сфера людської діяльності, продукт діяльності). На третьому місці за частотою звернення належить ключовим словам – система управління, управлінські функції (6,5%). Інші автори пов'язують «управління» з такими ключовими словами як керівництво, наука, наукова категорія, спрямована координація та організація об'єкта, цілеспрямована дія, система впливів, сукупність навичок, умінь.

У табл. 1 розглянуто порівняння ключових слів у визначенні дефініції «управління».

Порівняння ключових слів у визначенні дефініції «управління»

№ п/п	Ключові слова	Автор
1	Вплив, система впливів, комплекс впливів	1.Енциклопедичний словник 2.Економічна енциклопедія 3. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. 4.Словник довідник 5. Філіпшин І.П.
2	Процес	1.Великий економічний словник, 2. Оболенський О.Ю. 3. Щорін В.Г. 4. Милгром П.,Робертс Дж. 5. Череп А.В., Олейнікова Л.Г., Череп О.Г., Ткаченко О.В. 6. Єфремов О.С 7. Турецкий О.А.
3	Вид діяльності, сфера діяльності, діяльність	1. Єфремов О.С. 2.Турецкий О.А. 3.Сорока К.О. 4. Меркулов М.М. 5. Длігач А.О.
4	Спрямування	1.Великий економічний словник 2.Сорока К.О. 3. Файол А.
5	Управлінські функції	1. Хобта В.М., Лаврик У.В., Попова Ю.,Шилова О.Ю. 2. Поршнева А.Г., Румянцева З.П., Саломатина Н.А.
6	Система управління, система управлінських інновацій	1.Полянська А.С. 2. Тимцуник В.І., Ціпуринда В.С. 3.Тарнавська З.Н.
8	Наукова категорія, наука	1.Єфремов О.С. 2. Хобта М.,Лаврик У.В., Попова О.Ю.,Шилова О.Ю.
9	Різновид енерго- інформаційної взаємодії	1. Сіренко Н.М.
10	Сукупність навичок, умінь	1. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю. та Гордієнко Л.Ю.
11	Продукт діяльності	Меркулов М.М.
12	Дія, спрямована на об'єкт	Покотилова В. І.

* Складено автором на основі [1-22]

На основі проведеного аналізу порівняння ключових слів дефініції «управління» (табл.1.) отримані наступні результати: 1) найчастіше дослідники використовують ключове слово – процес (25% з аналізованих авторів); 2) друге місце за частотою використання (16,7%) належить ключовим словам: «вплив» та «діяльність»; 3) третє місце по частоті використання (12,5% з аналізованих

авторів) належить сполученням – «система управління» та «спрямування»; 4) на четвертому місці – ключові слова «наука» та «управлінські функції» (8%). Усі інші ключові слова використовуються однаково в процентному співвідношенні.

У процесі управління інноваційною складовою підприємства необхідно узагальнити діючі підходи до визначення сутності категорії «інновація»

На основі проведеного аналізу порівняння ключових слів дефініції «інновація» отримані наступні результати: 1) найчастіше дослідники використовують ключове слово – результат (45,7% з аналізованих авторів); 2) друге місце за частотою використання (43%) належить ключовому слову: «процес»; 3) третє місце по частоті використання (31,4% з аналізованих авторів) належить ключовому слову – «нововведення»; 4) на четвертому місці – ключові слова «зміна» (25,7%). Ключове слово «діяльність» використовується 14,2%; «технологія» – 11,4%, словосполучення «використання результатів» та «використання нових ідей» використовуються однаково у процентному співвідношенні – 8,6%. Усі інші ключові слова використовуються рідко.

В нашому дослідженні під інноваціями будемо розуміти комплексний процес який передбачає впровадження, використання, розповсюдження та комерціалізацію нововведень з метою задоволення існуючих ринкових потреб або формування нових,

Узагальнення існуючих підходів, які використаються до управління інноваціями, дозволило виявити, що найбільш важливими є системний, ситуаційний, процесний та функціональний підходи.

У зв'язку із застосуванням функціонального підходу до категорій «управління» та «управління інноваціями» необхідно узагальнити існуючі функції управління, а потім виділити функції управління інноваціями та управління інноваційною працею, визначити відмінності між функціями управління та управління інноваціями. Розглянемо особливості реалізації

функцій управління інноваціями. До функцій управління інноваціями та інноваційною працею будемо відносити загальні функції управління: 1. планування; 2. організація; 3. мотивація; 4. контроль; 5. регулювання. Але на нашу думку, зміст функцій управління інноваціями та інноваційною працею будуть відрізнятися від загальних функцій управління.

Тому, в нашому дослідженні під управлінням будемо розуміти вид діяльності, який реалізується через функції планування, контроль, організація та мотивація та спрямовує діяльність людей в процесі досягнення поставлених цілей.

Слід відзначити, що сучасний погляд вчених, фахівців й практиків до визначення сутності управління інноваціями не відображають парадигми управління. Деякі автори замість сутності управління інноваціями дають визначення управління інноваційної діяльності або управління інноваційним процесом, інші – інновації в сфері управління (табл.2). Багато економістів вважають, що управління інноваціями – це управління інноваційним процесом. Але необхідно підкреслити, що процесний підхід не відображає сутності управління інноваціями, так як не розглядає при цьому інші контексти.

Результати морфологічного аналізу сутності поняття «управління інноваціями» на основі робіт сучасних вчених [1,2,3,5,22-27] представлені в табл.2.

Таблиця 2

Аналіз поняття «управління інноваціями» в роботах сучасних вчених

№ п/п	Автор	Ключевые слова	Підхід
1	2	3	4
1	Стадник В.В., Йохна Н.А.	Невід’ємна частина загального управління	Організаційний
2	Покотилова В.И.	Комплекс заходів щодо стимулювання та реалізації інноваційних ідей	Організаційний
3	Череп А.В., Олейникова Л.Г., Череп А.Г.,Ткаченко А.В.	Система управління інноваціями	Системний
4	Покотилова В.И.	Сфера управління підприємством	Організаційний
4	Ермошенко Н.Н., Ганущак - Єфименко Л.М.	Невід’ємна складова діяльності	Діяльнісний
5		Невід’ємна частина виробничої діяльності	

6	Льяшенко С.Н., Биловодская О.А.	Відповідно до функціональної схеми підприємства	Функціональний
7	Лазутин Г.И.	Управління інноваційними процесами	Організаційний
8	Покотилова В.И.	Система управління інноваційними процесами	Системний
9	Буренников Ю.Ю., Полищук Н.В., Ярмоленко В.О.	Управління інноваційними процесами	Організаційний
10	Буренников Ю.Ю., Полищук Н.В., Ярмоленко В.О.	Складова частина управління виробничою системою Управління сукупністю інноваційних процесів	Системний Організаційний
11	Кузмин О.Е., Алексеев И.В., Сай Л.П., Коц О.О.	Розробка та реалізація інноваційної стратегії	Стратегічний
12	Бузько И.Р., Варатанов О.В., Голубенко Г.О.	Розробка інноваційної стратегії	Стратегічний
13	Шевченко А.В.	Розробка інноваційної стратегії	Стратегічний
14	Чернобай Л.И., Кишеня П.Б.	Впровадження інших організаційно - технічних рішень	Технічний
15	Кузьмин О.Е., Чернобай Л.И., Босак А.О., Пащенко И.	Функція менеджменту	Функціональний
16	Василенко В.А., Шматько В.Г.	Нові підходи та методи щодо організації управління	Організаційний
17	Бузько И., Спивак С.	Процес управління	Процесний
18		Процес впливу	Процесний
19	Турило А. А.	1. Складова загальної системи управління 2.Визначення методів впливу і науково-прикладних засад	Системний

* Складено автором на основі [1,2,3,5,22-27]

Отже в результаті узагальнення проведеного морфологічного аналізу були отримані наступні результати: при визначенні поняття «управління інноваціями» найчастіше дослідники використовують ключове слово - розробка інноваційної стратегії (18% з аналізованих понять). На другому місці за частотою використання (11%) належить ключовим словом - управління інноваційним процесом, а також ключовим словом - процес і ключові слова - частина управління виробничою системою. Всі інші ключові слова (табл.2) використовуються однаково в процентному співвідношенні.

Таким чином, слід констатувати, що в існуючих публікаціях (табл.2) немає єдиного підходу щодо управління інноваціями. В нашому дослідженні при визначенні дефініцій «управління» та «управління інноваціями» будемо базуватися на принципах процесного та стратегічного підходів.

Тому категорію «управління інноваціями» потрібно розглядати як з точки зору процесного підходу, так і в контексті загальної стратегії підприємства, а також у виробничому й організаційному контексті.

В нашому дослідженні під управлінням інноваціями будемо розуміти складову загальної системи управління підприємства, яка розглядається в процесному та стратегічному аспектах для досягнення цілей підприємства.

Оскільки методологія управління інноваційною складовою підприємства, опирається на сучасне розуміння сутності управління як системи, виникає необхідність обґрунтування принципів управління. Для управління інноваціями потрібно використати як загальні принципи управління: цілеспрямованості, системності, цілісності, альтернативності, ієрархічності, динамічності, планомірності, описані в роботах [1,2,3,5,29], так і специфічні принципи управління: системності, комплексності, гнучкого реагування, обґрунтованого ризику на всіх етапах життєвого циклу інновацій, структурності, орієнтації переважно на інновації.

При управлінні інноваційною працею необхідно брати до уваги сутність дефініції «інноваційна праця». Під інноваційною працею розуміємо специфічну форму трудової діяльності творчого змісту, в процесі якої працівники знаходяться в процесі постійного наукового пошуку нових рішень, підходів, до вирішення неявних проблем, результатом чого є творчий доробок, який матеріалізує у собі творчі ідеї на всіх етапах життєвого циклу та втілюються у створенні нової техніки, технології, продукції, послуг; поширенні номенклатури; поліпшенні якості продукції; удосконалення технології; методів управління, тощо.

Управління інноваційною працею необхідно розглядати в комплексі із нормуванням та організацією інноваційної праці. Нормування інноваційної праці повинно бути обов'язковим для всіх категорій управлінського персоналу з диференціацією за видами інноваційних трудових операцій. Функції управління інноваційною працею ідентичні функціям управління інноваціями: планування; організація; мотивація; контроль; регулювання. Функції

управління інноваційною працею відрізняються від загальних функцій управління тільки за змістом.

Висновки. Наукова новизна одержаних результатів складається у наступному:

- 1) узагальнено теоретичні положення щодо сутності «управління», «інновація», «управління інноваціями» та «управління інноваційною працею»;
- 2) уточнено визначення «управління», «інновація», «управління інноваціями», «інноваційна праця», «управління інноваційною працею»;
- 3) визначено особливості формулювання функцій, принципів та підходів управління інноваційною складовою підприємства;
- 4) обґрунтовано інструментарію управління інноваційною складовою підприємства.

Майбутнім напрямком дослідження у цій предметній галузі може стати обґрунтування теоретичного підходу до формування організаційно-економічного механізму управління інноваційною складовою підприємства.

Список використаних джерел:

1. Управління інноваційним розвитком підприємства на основі реінжинірунгу: [монографія] / А.В.Череп, Л.Г. Олейнікова, О.Г. Череп, О.В. Ткаченко – Запоріжжя:Запоріжський національний університет,2009.–270 с.
2. Стадник В.В., Йохна М.А. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: [навчальний посібник] / В. В. Стадни, М. А. Йохна. – Хмельницький: ХНУ, 2011. – 327 с.
3. Єрмошенко М.М., Ганущак – Єфіменко Л.М. Економіка та управління інноваційною діяльністю: [навчальний посібник] / М. М. Єрмошенко, Л. М. Ганущак – Єфіменко. – К. : Національна академія управління, 2011. – 528 с.
4. Покотилова В.І. Управління інноваційною діяльністю в аграрному виробництві: [монографія] / В.І. Покотилова– Київ.: ННЦІАЕ, 2008. – 304 с.

5. Буренніков Ю. Ю. Управління інноваційною діяльністю в промисловості: сутність, особливості розвитку, шляхи удосконалення: [монографія] / Ю.Ю. Буренніков, Н.В. Поліщук, В.В. Ярмоленко. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – 184 с.

6. Большой экономический словарь / [под.ред. А. Н. Азрилияна]. – 5-е изд., доп. и перераб. – М.: Институт новой экономики, 2002. – 1280 с

7.Сорока К.О. Управління маркетинговою діяльністю на підприємствах машинобудування: [монографія] / К. О. Сорока. – Дніпропетровськ: Дніпропетр. держ. фін. акад., 2013. – 172 с.

8. Управление предприятием: [словарь – справочник], – М.: Профиздат, 1990. – 336 с.

9.Филипшин И.В. Развитие промышленного предприятия: целеполагание и управление изменениями: [монография] / И. В. Филипшин. – НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2012. – 316 с.

10. Управление организацией: учебник / [под. ред. А. Г. Поршнева, З. П. Румянцевой, Н.А. Саломатина] – 3-е изд. перераб. и доп. – М.: ИНФРА –М, 2003. – 716 с.

11. Загородній А.Г., Фінансово – економічний словник. / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.

12. Милгром П., Робертс Дж. Экономика, организация и менеджмент / П. Милгром, Дж. Робертс. – в 2-х т. – СПб.: Экономическая школа, 1999. – 644 с.

13 Єфремов О.С. Управління інноваційним розвитком підприємства: аспекти методології: [монографія] / О. С. Єфремов. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2012. – 504 с.

14. Турецкий О.А. Предприятие в рыночной экономике: [монография] / О. А.Турецкий. – Одесса: Фенікс, 2010. – 404 с.

15.Меркулов М.М. Науково - технологічний розвиток і управління інноваціями: [монографія] / М. М. Меркулов. – Одеськ. національн. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса: Фенікс, 2008. – 344 с.

16. Длігач А.О. Стратегічне маркетингове управління: [монографія] / А. О. Длігач. – Київ: Алерта, 2012. – 272 с.
17. Fayol H. General and Industrial Management / H. Fayol. I. Grai. – New York: Ieee. 1984. – 112 p.
18. Полянська А.С. Використання ситуаційного підходу в управлінні розвитком підприємства: [монографія] / А. С. Полянська. – Івано–Франківськ: ТОВ «Видавництво «Акцент», 2011. – 432 с.
19. Тимцуник В.І., Ціпуринда В.С. Побудова системи управління підприємства на засадах інноваційного підходу / В.І. Тимцуник, В.С. Ціпуринда // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – №6 березень. – С.10-25.
20. Тарнавська Н. Управління інноваціями у забезпеченні конкурентоспроможності суб'єктів господарювання України / Н. Тарнавська // Зб. наукових праць Тернопільського національного економічного університету: Управлінські інновації. – 2012. – Випуск 1. – С. 52-58
21. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: [монографія] / Н. М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.
22. Покотилова В.І. Управління інноваційною діяльністю в аграрному виробництві: [монографія] / В. І. Покотилова – Київ.: ННЦІАЕ, 2008. – 304 с.
23. Лазутін. Г.І. Форми, методи та інструменти реалізації інноваційної політики / Г. І. Лазутін // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – №6 (24). – С.50-57
24. Кузьмін О.Є. та ін. Економіка інноваційного підприємства: [навч.посібник]. – 2-е видання. / О. Є. Кузьмін, І. Н.Пащенко, Л. І. Чернобай, А.О. Босак. – Львів: Міські інформаційні системи, 2011. – 390 с.
25. Бузько И., Спивак С. Управление инновациями на предприятии / И. Бузько, С. Спивак // Бизнес- информ. – 1998. – №6. – С.69-72
26. Чернобай Л.І., Кишеня П.Б. Інновації в системі управління: сутність та особливості впровадження. / Л.І.Чернобай, П.Б.Кишеня // Наука й економіка:

Науково - теоретичний журнал Хмельницького економічного університету.
Випуск 1 (21), 2011.

27. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: [навчальний посібник] / за ред. В.О. Василенко. – Київ: ЦУЛ, Фенікс, 2003. – 440 с.

28. Турило А.А. Основи управління інноваційним розвитком підприємства: [монографія] / А. А. Турило. – Кривий Ріг: Вид. Козлов Р.А., 2017. – 307 с.

29. Семенча І.Є., 2012. Фунціонування керуючої системи підприємства: теретичні основи та моделювання: [монографія] / І.Є.Семенча–Дніпропетровьк: Біла К.О.: 276 с.

Аннотация. В работе обобщены теоретические положения сущности «управление», «инновация», «управление инновациями» и «управление инновационным трудом»; уточнены определения «управление», «инновация», «управление инновациями», «инновационный труд», «управление инновационным трудом»; определены особенности формулировки функций, принципов и подходов управления инновационной составляющей предприятия; установлена взаимосвязь сущности и категорий «управление», «управление инновациями» и «управление инновационным трудом» в современных условиях; обоснован инструментарий управления инновационной составляющей предприятия.

Ключевые слова: предприятие, управление инновациями, инновация, инновационный труд, управление инновационной составляющей предприятия.

Summary: *The paper summarizes the theoretical positions of the essence of "management", "innovation", "management of innovation" and "management of innovative work"; the definitions of "management", "innovation", "innovation management", "innovative work", "management of innovative work"; specific features of the formulation of functions, principles and approaches to management of the innovative component of the enterprise; the interconnection of essence and*

categories "management", "management of innovations" and "management of innovative work" in modern conditions is established; the toolkit of management of an innovative component of the enterprise is proved.

Key words: *enterprise, innovation management, innovation, innovative work, management of the innovative component of the enterprise*